

Мадам

Самюель підозрює, що жінка, яку для нього вибрали, не має нічого спільного з тією, котра приходила до нього у мріях. Особливо після короткої розмови з батьком. Той згадав про багату жінку. Тож вона має бути старшою за нього. Такі домовленості не рідкість. Самюель заспокоює себе, уявляючи наповнений усілякими зручностями будинок, де гроші не будуть проблемою. Може, навіть добре одружитися із досвідченою жінкою, яка вестиме його й поділиться своїми знаннями з практики кохання. Бо найбільше його турбувала перша шлюбна ніч. Він незайманий. І йому відомо, як мати наполягала саме на цьому, щоб укласти шлюб.

Його майбутня дружина, як і має бути, провела власне розслідування. Намагалася перевірити, чи не ходять якісь погані чутки про молодого. Вона зустрілася з його матір'ю, яка намалювала найпривабливіший портрет сина: у нього прекрасне здоров'я, відмінний апетит, тримає себе у гарній формі, ніколи не виходить з дому без супроводу старшої сестри. Мати подбала зробити фото Самюеля, які показували його у вигідному світлі. На них проступають усі риси юної свіжості, а добре доглянута борода свідчить про мужність.

Самюель мріє про пишну церемонію з музикантами у театральних костюмах, про нескінченний, але святковий обід у престижному місці. Всі очі звернуті на нього. Він покаже себе на належному рівні, батькам не дове-

деться червоніти за нього. І відчує радість, коли вперше побачить свою дружину. Але обличчя матиме замкнутий і похмурий вигляд, щоб і мати, і батько зрозуміли, наскільки йому сумно покидати родинне гніздо.

Коли Самюель заходить до зали для прийомів, йому здається, що він потрапляє у передпокій, де запрошені знайомляться, настільки вона незугарна, невиразна й тісна. Тут занадто жарко, незважаючи на античний вентилятор зі зламаними лопатями, що крутиться на стелі і чиє скреготіння було єдиною музикою, яка протягом двох годин супроводжувала шлюбну церемонію. На столах попід облізлою стіною стояли наїдки. На паперових скатертинах розташувалися широкі тарелі зі шматками рожевої шинки, смажених на грилі сосисок і цілих курей, чиї аромати змішуються із запахом поту.

Гості з іншого боку приїхали першими. Замість того, щоб пишатися своїм одягом молодого нареченого, золотим ланцюгом, що виблискує на шиї, новими шкіряними черевиками, Самюель почувається перед ними радше якимось посміховиськом. Йому здається, що він бере участь у якомусь негідному маскараді з перевдяганням. Він скутий, у роті пересохло, не здатний відповісти повною фразою на компліменти, що їх прийнято казати щасливчикові, на якого впав вибір і який з'єднається із жінкою свого життя.

Сестра ж, яку переповнює енергія, говорить замість нього, повторює кожному, хто хоче слухати, наскільки її брат щасливий, підсміюється з очевидного братового збентеження, пояснюючи все тим, що йому нетерпеливості зустрітися з тією, на яку всі чекають і яка явно запізнюється на власне весілля. Вона гідно тримається на підборах-шпильках, які вигідно підкреслюють і

відтіняють її природну грацію. У Самюеля запаморочилося в голові від поведінки сестри і він дозволив їй продовжувати гру.

Його мати пурхає від одного гостя до іншого. Вона зібрала волосся в копицю, закріпила шпилькою у формі ящірки, обсипаної стразами. Її зап'ястки поважчали від численних браслетів, підвіски яких подзенькують від найменшого руху. Яскраво-червоний плюмаж на блузі притягував погляди. Він виблискував, незважаючи на жовтувате світло обтягнутих ажуровими абажурами ламп, що тьмяно світили. Самюель вважав її гарною і рідко відводив погляд.

Батько ж більшість часу розглядає потерті килими, які вкривають частину підлоги. Йому хочеться, щоб усе це скоріше закінчилося. Так само збентежений, як і син, він усе ж двічі підходив поплескати його по спині.

— Розслабся трішки. Тебе не на смерть ведуть.

Коли ж Мадам в оточенні кількох членів своєї сім'ї входить до зали, присутні розступаються, щоб дати їй пройти. На мить усі завмирають, наче зовсім не лишилося повітря, щоб дихати. Самюелева мати підходить до сина і зі сльозами на очах нахиляється до нього.

— Ніколи не забувай, що я тебе люблю. Все, чого я хочу, це щоб ти був щасливий.

Мадам прямує до балдахіна, встановленого в центрі зали, під ним і має відбутися церемонія. З кожного боку поставили плетені кошики, повні свіжозрізаних пурпурових жоржин. Мати підштовхує Самюеля до балдахіна.

Удар кулаком

Самюель подвоює обережність у стосунках з Мосьє. Він сумнівається у його намірах, не розуміючи причин його доброти. Мосьє мав би сприймати його як зловмисника, як суперника. Самюель певен, що той намагається приспати його пильність, щоб легше було ним маніпулювати. Мосьє захищає його, підсміюється з нього, пригощає солодощами. Наполягає, не зважаючи на вагання Самюеля, на тому, щоб стригти йому нігті, робити масаж ступень, чистити й прасувати його одяг. Він дає йому стільки ніжності, скільки Самюель ніколи не мав навіть у колі своєї сім'ї. Він не вміє приймати її й підживлятися нею.

Месьє рідко залишає його самого, його, який любить довгими годинами мріяти в саду. Слідує за ним, як собака, що підлаштовується під крок господаря. Це втомлює й бентежить. Вони майже все роблять разом: готують їжу, прибирають у будинку, чекають на Мадам, обслуговують її. Він учить Самюеля готувати чай так, як вона любить, з медом і молоком. На ринку лає його, якщо він недостатньо торгувався за пучок редиски чи пачку сочевиці. Мадам перевіряє рахунки, і не можна перевищувати виділені кошти на харчі, які вона видає їм щотижня. Інакше у неї станеться напад гніву. А Месьє з віком уже не виносить перепадів її настрою і робить усе, щоб їх уникнути. І плаче через дрібниці.

— Вона швидка на розправу, — довірливо казав він Самюелю. — Якщо забудеш своє місце в цьому світі, вона тобі нагадає. Вона тримається за власні принципи, і в твоїх інтересах їх поважати. Інакше ти втратиш себе, тебе заповонять недоречні думки, від яких ти станеш негодящим і захирієш. Мусиш стежити, що там твориться у твоїй чоловічій голові. Бо в ній постійно крутяться думки. Іноді й проти неї. Будь обачним, бережи свою голову і мозок, що в ній оселився. Нелегко муштрувати людський мозок.

На Самюеля все більше давить така близькість, особливо коли він слухає поради Мосьє. Його безперервна увага, його запопадливі рухи й навіть співочі хвилясті переливи його голосу дратують. Самюель уже не може витримувати його манеру присьорбувати й приплямкувати за столом, не кажучи вже про хропіння вночі. А коли він утікає від Мосьє при нагоді, то відразу чує, як наближається його човгання.

Одного дня Самюель б'є його.

Вони щойно помили посуд після вечері. Мадам пішла, не сказавши, куди йде і коли повернеться, що було звичним для них. Мосьє розважається з нерозлучниками. Самюель часто спостерігав за цим його заняттям — той відчував якесь дивне задоволення, дратуючи птахів, аж до того, що маленькі папуги заходилися лютим криком і стрибали по клітці, як навіжені. Їхні стривожені різкі крики нервують Самюеля. А може, йому просто шкода двох пташок, коли він уявляє себе на їхньому місці? Мосьє дме на них своїм смердючим видихом через ґрати клітки й дурнувато сміється зі спровокованої ним самими істерики. Самюель каже йому дати папугам спокій, та Мосьє вперто продовжує свою тупу гру. Тож

він б'є його. Йому не вдається зупинитись. Самюель гамселиє його кулаками по спині, по шиї, по голові.

— Ти припиниш колись, та чи ти колись припиниш, халамиднику!

Коли Самюель приходить до тями, на його долонях кров, а Мосє стогне. Наче поранена тварина, що сховалася у власний біль. Нерозлучники не рухаються, застигли на своїй перекладині, ніби очікують, що найгірше попереду.

Сад

Самюель уже давно не почувався так добре. Одного ранку він підводиться з думкою оживити закинутий сад. Мадам дозволяє без вагань і виділяє достатньо грошей. Самюель випускає застоюну воду з озерця з лататтям, чистить щіткою керамічні плитки, наймає людину, щоб встановити відповідну систему фільтрації. Зриває з сарайчика для реманенту виткі рослини, що геть вкрили його стіни. Збирає каміння з довгої земельної ділянки, засипає її пухкою землею, підрізає шовковиці, прибирає сміття. Висаджує багато трояндових кущів, три цитринові дерева й алею папороті в тіні низької огорожі з боку провулка. Перефарбовує садовий столик і крісла, які знаходить під брезентом у сарайчику.

Мадам споглядає з вікна спальні, як він працює, приносить йому власноруч приготовану воду з цитриною. Підбадьорює його, витирає піт з його чола, чим розчулює Самюеля до сліз. Після двох місяців старанної роботи, протягом яких він знову відчув у своїх м'язах те, що наївно називав «радістю життя», сад було не впізнати. З-під його рук виник маленький рай. Мадам приготувала йому сюрприз, купила яскраву, гарно розмальовану парасолю, яку він встановив над столом. Колібрі починають плутати її з квіткою й надаремне намагаються видобути їжу з її величезних

пелюсток. У них обох з'являється звичка обідати щонеділі в затінку цієї пишної квітки. Мадам дозволяє собі випити вина. Самюель теж хотів би пізнати його смак, а ще більше довідатись, як воно діє. Вона залишається непохитною: ніякого алкоголю чоловікам. Вона розповідає йому про жахіття, пережиті жінками, які дозволяли своїм чоловікам пити разом з ними. Ті жінки опісля завжди жалкували. Чоловік, коли вип'є, скочується до вульгарності, непристойно поводитьсь й ганьбить честь своєї дружини.

— Трапляються чоловіки, які втрачають свою мужність, стають справжніми покидьками. Ї опиняються врешті на вулиці, кинуті своїми жінками. Ти ж не хочеш, щоб і з тобою таке сталося?

Вона ставить йому це запитання, спорожняючи свою склянку. Вони часто ведуть такі розмови про алкоголь, які завжди закінчуються однаково. Мадам весело дивиться на нього, бере за руку й веде під крону великої шовковиці. Недільне вино робить її грайливою, й перед очима Самюеля постає зухвале дівчисько, яким вона б і мала бути. Сп'яніла й радісна, вона підкидає свій одяг в повітря, дещо чіпляється за гілля у них над головою, виставляє напоказ свої втомлені груди й довгі ноги, що вже втратили пружність. Звичкному до запаху її тіла Самюелю відомо, як продовжити задоволення Мадам, не зменшуючи власного.

Оті ігри під шовковицею були їхніми найщасливішими миттями, радісною спонтанністю їхніх дій. Мадам не любить його, вона любить його тіло. Її бажання спрямоване на його руки, на його торс, його стегна, бороду, яку вона невтомно пестить, на його губи, які

вона розтуляє своїм нетерплячим язиком. Вона п'є його ще не зів'ялу молодість, а Самюель, погоджуючись, знаходить у цьому полегкість.